

شماره : 168909 / ت 63379 هـ

تاریخ : 1403/11/03

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه 1403/09/28 به پیشنهاد شورای ملی تأمین مالی و به جزء (1-5-3) بند (ب) ماده (2) و بند (ب) ماده (46) قانون تأمین مالی تولید و زیر ساخت ها مصوب 1402، آیین نامه نحوه تأسیس و فعالیت شرکتهای اعتبار سنجی موضوع جزء یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه نحوه تأسیس و فعالیت شرکتهای اعتبار سنجی موضوع جزء (1-5-3) بند (ب) ماده (2) قانون تأمین مالی تولید و زیر ساخت ها

ماده 1- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

1- قانون: قانون تأمین مالی تولید و زیر ساخت ها مصوب 1402.

2- قانون مدیریت داده: قانون مدیریت داده ها و اطلاعات ملی مصوب 1401.

3-شورا: شورای ملی تأمین مالی موضوع بند (الف) ماده (2) قانون.

4-- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

5- مرکز: مرکز تسهیل تأمین مالی تولید وزارت امور اقتصادی و دارایی.

6- دستور العمل: دستور العملی که در خصوص موارد ارجاعی در این آیین نامه ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه به پیشنهاد مرکز تهیه و به تصویب شورا خواهد رسید.

7- پایگاه های داده ملی: پایگاه های داده و اطلاعات پایه موضوع ماده (10) قانون مدیریت داده.

8- پایگاه داده اعتباری: پایگاه داده اعتباری کشور موضوع تبصره (4) بند (ب) ماده (2) قانون.

9-اطلاعات مکمل: اطلاعاتی که در پایگاه داده اعتباری موجود نبوده و نیز اطلاعات در دسترس کسب و کارها که ناشی از تعامل آنها با مشتریان خود میباشد و نظایر آن که برای ایجاد امتیاز اعتباری موثر است.

10- مالک واحد: شخص حقیقی یا حقوقی به طور مستقل و یا بیش از یک شخص حقیقی یا حقوقی که دارای روابط مالی خویشاوندی سببی یا نسبی نیابتی وکالتی یا مدیریتی با یکدیگر هستند تعیین مصدق مالک واحد بر اساس دستور العمل تملک سهام بانک ها و موسسات اعتباری غیربانکی موضوع بخشنامه شماره 02/317078 مورخ 1402/12/24 بانک مرکزی انجام میشود.

11- اعتبار سنجی: فرایندی که با هدف سنجش اعتبار با سنجش مخاطره (ریسک) اعتباری اشخاص حقیقی و حقوقی با استفاده از داده ها و الگو (مدل)های مربوط، به اختصاص امتیاز اعتباری به اشخاص یا تهیه گزارش اعتباری منتهی می شود.

12- امتیاز اعتباری: شاخصی کمی مبتنی بر داده ها و الگو (مدل) های معین که بیانگر احتمال عدم بازپرداخت به موقع (نکول) با تعیین مخاطره اعتباری اشخاص است.

13- گزارش اعتباری: گزارشی که توسط شرکتهای اعتبار سنجی تهیه شده و حداقل مشتمل بر سوابق اعتباری و امتیاز اعتباری است.

14- شرکتهای اعتبار سنجی تحت نظارت بانک مرکزی: شرکتهای اعتبار سنجی تحت نظارت بانک مرکزی موضوع بند (ر) ماده (1) قانون بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مصوب 1402.

15-شرکت اعتبار سنجی نوع یک: شخص حقوقی که به جمع آوری اطلاعات اعتباری اشخاص حقیقی و حقوقی از تأمین کنندگان مختلف اطلاعات به واسطه پایگاه داده اعتباری و پایگاه های داده ملی مبتنی بر ماده (7) قانون مدیریت داده و همچنین اطلاعات دارندگان اطلاعات مکمل بر اساس تبصره (3) ماده (20) این آیین نامه جهت تهیه امتیاز اعتباری، گزارش اعتباری برای ارائه به بانکها و موسسات اعتباری غیربانکی صندوق های تضمین و نهادهای مالی موضوع قانون شرکت اعتبار سنجی نوع دو و سایر بهره برداران و استفاده کنندگان مجاز یا ارائه خدمات مشاوره بهبود اعتبار به مشتریان اقدام می نماید.

16- شرکت اعتبار سنجی نوع دو: شخص حقوقی که به فعالیتهای موضوع ماده (20) این آیین نامه اشتغال دارد.

17- استفاده کنندگان: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی از قبیل شرکتهای بیمه، نمایندگی های بیمه، کارگزاری ها، شرکتهای فناوری بیمه ای (اینشورتک ها)، شرکت های فناوری مالی (فینتک ها)، شرکتهای واسطه (لیزینگ ها)، صندوقهای قرض الحسنه، بانک ها و موسسات اعتباری غیربانکی، نهادهای فعال در بازار سرمایه، شرکتهای ارزیاب خسارت،

صندوق های تضمین، صندوق نوآوری و شکوفایی و صندوقهای پژوهش و فناوری به تشخیص شورا که از خدمات شرکت اعتبار سنجی نوع یک یا شرکت اعتبار سنجی نوع دو با اخذ رضایت مشتری، استفاده میکنند.

18- مشتری: اشخاص حقیقی یا حقوقی که درخواست خود نظیر دریافت گزارشهای اعتباری مرتبط با خود را به شرکت اعتبار سنجی ارائه میکنند.

19- متقاضی: اشخاص حقیقی و حقوقی که درخواست موافقت اصولی، مجوز تأسیس، مجوز فعالیت و یا سهامداری بیش از یک درصد (1%) شرکت اعتبار سنجی نوع یک یا درخواست مجوز فعالیت شرکت اعتبار سنجی نوع دو را به شورا اعلام میکنند.

20- تأمین کنندگان اطلاعات: مراجع تأمین کننده داده های مورد نیاز پایگاه های داده ملی و پایگاه داده اعتباری شامل مراجع مذکور در تبصره (4) بند (ب) ماده (2) قانون و سایر مراجع به تشخیص شورا، طبق جزء (1-3) بند (ب) ماده (2) قانون.

21- موافقت اصولی: موافقت الکترونیکی شورا با تقاضای اولیه متقاضیان تأسیس شرکت اعتبار سنجی.

22- مجوز تأسیس: موافقت الکترونیکی وزارت امور اقتصادی و دارایی با ثبت شرکت اعتبار سنجی در مرجع ثبتی.

23- مجوز فعالیت: موافقت الکترونیکی وزارت امور اقتصادی و دارایی بعد از (تأییدشورا) به منظور شروع یا ادامه فعالیت شرکت اعتبار سنجی.

24- درگاه درگاه ملی مجوزها موضوع مواد (1) و (7) قانون اجرای سیاستهای کلی اصل چهل و چهارم (44) قانون اساسی و اصلاحات بعدی آن.

25- سامانه های الکترونیکی: سامانه ای که توسط شرکتهای اعتبار سنجی نوع یک و دو ایجاد شده و دریافت گزارش اعتبار سنجی توسط مشتری و استفاده کنندگان از طریق این سامانه خواهد بود.

ماده 3- موسسین شرکتهای اعتبار سنجی نوع یک باید دارای شرایط زیر باشند

1- شرایط عمومی:

الف - دارا بودن تابعیت ایران و سن بالای 18 سال

ب- توان تأمین حداقل سرمایه اولیه مورد نیاز مطابق با ماده (?) این آیین نامه

ب- نداشتن سابقه محکومیت کیفری موثر برای موسسین حقیقی و اعضای هیئت مدیره موسسین حقوقی

پ - موسسین حقیقی و حقوقی و اعضای هیئت مدیره موسسین حقوقی نباید دارای بدهی قطعی شده معوق مالیاتی و بدهی قطعی شده معوق تأمین اجتماعی باشند.

ت- موسسین حقیقی و حقوقی و اعضای هیئت مدیره موسسین حقوقی نباید دارای بدهی غیر جاری به بانکها موسسات اعتباری غیربانکی و سایر بنگاه های واسطه پولی اعم از دولتی و غیر دولتی و چک برگشتی رفع سوء اثر نشده در شبکه بانکی کشور باشند.

ج- دارا بودن تأییدیه صلاحیت عمومی دریافتی از وزارت اطلاعات از طریق حراست وزارت امور اقتصادی و دارایی برای اشخاص حقیقی و اعضای هیئت مدیره اشخاص حقوقی.

تبصره - سرمایه مورد نیاز تأسیس شرکت اعتبار سنجی نوع یک نباید از محل تسهیلات بانکی تأمین شده باشد؛ در صورت احراز رعایت نشدن این تبصره توسط مرکز شورا مطابق آیین نامه جزء (7-5-3) بند (ب) ماده (2) قانون اقدامات لازم را انجام خواهد داد.

2- شرایط اختصاصی موسسین با شخصیت حقیقی و حقوقی دارای بیش از یک درصد (1%) آورده اولیه جهت تأدیه سرمایه ثبتی:

الف- داشتن مدرک تحصیلی مرتبط و همچنین داشتن سابقه فعالیت مرتبط با اعتبار سنجی برای موسسین حقیقی و اعضای هیئت مدیره موسسین حقوقی مطابق دستور العمل.

ب- جواز تأسیس شرکت اعتبار سنجی نوع یک در اساسنامه موسسین حقوقی.

پ- دارا بودن صورتهای مالی حسابرسی شده توسط حسابرسان مورد تأیید سازمان بورس و اوراق بهادار یا بانک مرکزی برای سه دوره مالی منتهی به تاریخ درخواست برای موسسین حقوقی

ت- سودده بودن در حداقل دو دوره مالی از سه دوره مالی منتهی به تاریخ درخواست برای موسسین حقوقی.

تبصره - پس از ارائه مدارک موضوع این ماده اظهار نامه متقاضیان تأسیس و اساسنامه پیشنهادی شرکت مطابق با اساسنامه نمونه، شورا در خصوص اعطای موافقت اصولی تصمیم گیری خواهد نمود موافقت اصولی صادر شده تا شش ماه پس از تاریخ صدور اعتبار دارد. شورا میتواند این مدت را حداکثر برای یک دوره شش ماهه دیگر تمدید کند.

ماده 21- متقاضیان دریافت موافقت اصولی و مجوز فعالیت شرکتهای اعتبار سنجی نوع دو باید دارای شرایط زیر باشند:

1- شرایط عمومی:

الف - دارا بودن تابعیت ایرانی برای افراد حقیقی و اعضای هیئت مدیره شرکتهای حقوقی و سن بالای 18 سال.

ب- نداشتن سابقه محکومیت قطعی کیفری موثر برای اشخاص حقیقی و اعضای هیئت مدیره اشخاص حقوقی.

ب- اشخاص حقیقی و حقوقی و اعضای هیئت مدیره اشخاص حقوقی نباید دارای بدهی قطعی شده معوق مالیاتی و بدهی قطعی شده معوق تأمین اجتماعی باشند.

ت- اشخاص حقیقی و حقوقی و اعضای هیئت مدیره اشخاص حقوقی نباید دارای بدهی غیر جاری به بانک ها، موسسات اعتباری غیربانکی و سایر بنگاههای واسطه پولی اعم از دولتی و غیر دولتی و چک برگشتی رفع سوء اثر نشده در شبکه بانکی کشور باشند.

2- شرایط اختصاصی متقاضیان دریافت موافقت اصولی و مجوز فعالیت با شخصیت حقوقی دارای بیش از پنج درصد (5%) آورده اولیه جهت تأدیه سرمایه ثبتی.

الف - امکان ارائه خدمات مذکور در ماده (20) این آیین نامه در اساسنامه شخص حقوقی وجود داشته باشد.

ب- سپری شدن حداقل یک سال از تاریخ فعالیت متقاضی.

پ-دارا بودن صورتهای مالی حسابرسی شده توسط حسابرسان مورد تایید جامعه حسابرسان رسمی ایران یا سازمان حسابرسی برای یک سال منتهی به تاریخ درخواست.

ت- نداشتن زیان انباشته در سال منتهی به تاریخ درخواست.

تبصره 1- متقاضیان دریافت مجوز فعالیت ارائه خدمات موضوع بندهای (1) و (4) ماده (20) این آیین نامه باید توانایی تأمین حداقل داده مورد نیاز برای مدل سازی اعتباری را مطابق دستور العمل داشته باشند.

تبصره 2- متقاضیان دریافت مجوز فعالیت ارائه خدمات موضوع بندهای (1) و (4) ماده (20) این آیین نامه باید توان تأمین امنیت اطلاعات را مطابق با آیین نامه موضوع جزء (3-5-3) بند (ب) ماده (2) قانون داشته باشند.

تبصره 3- اعضای هیئت مدیره و مدیر عامل شرکت اعتبار سنجی نوع دو باید شرایط آیین نامه موضوع جزء (3-5-2) بند (ب) ماده (2) قانون را دارا باشند.

تبصره 4- چنانچه شرکتهای پردازش اطلاعات مالی و شرکتهای رتبه بندی، قصد ورود به حوزه اعتبار سنجی را داشته باشند، باید تنها پس از اخذ مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار و بر اساس مفاد این آیین نامه، نسبت به اخذ مجوز فعالیت شرکت اعتبار سنجی نوع دو اقدام کنند.

تبصره 5- مرکز مکلف است ظرف مدت تعیین شده توسط شورا، در خصوص شرکتهای اعتبار سنجی نوع دو که قصد ارائه خدمات به بانکها و موسسات اعتباری، را دارند، نسبت به اخذ تأییدیه از بانک مرکزی اقدام نماید بانک مرکزی مکلف است ظرف یک ماه پس از دریافت پاسخ استعلام های مربوط نسبت به اعلام تأیید یا عدم تأیید درخواست واصله، مطابق مفاد این آیین نامه به مرکز اقدام نماید.

تبصره 6- پس از ارائه مدارک موضوع این ماده توسط متقاضی تأسیس شرکت اعتبار سنجی نوع دو به مرکز، شورا در خصوص اعطای موافقت اصولی تصمیم گیری خواهد نمود. موافقت اصولی صادر شده برای شرکت اعتبار سنجی نوع دو تا شش ماه پس از تاریخ صدور اعتبار دارد. شورا می تواند این مدت را حداکثر برای یک دوره شش ماهه دیگر تمدید نماید.

محمدرضا عارف

معاون اول رئیس جمهور